

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pavli Fvschi Episcopi Sarnensis De Visitatione Et
Regimine Ecclesiarvm. Libri Dvo**

Fusco, Paolo

Romae, 1616

De Altaribvs Fractis reconsecrandis. Cap. Vigessimsecvndvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61768)

est altare prophanatum, nouumq. in
 20 tegrum ædificauit 1. Mach. c. 4. † In
 quo episcopus visitans debet esse in
 tentus, etsi in ecclesia non est altare
 maius, & principale addatur, cogno-
 scat ornamenta super imposita, vt sint
 pura, & munda, quia nimis videtur
 absurdum in sacris sordes negligere,
 quæ dedecere etiam in prophanis
 c. fin. de cust. Euch. inquirat quæ sit
 altaris altitudo, longitudo, quod fa-
 cies eius sit ornata, sit ibidem gradus
 spatiosus, vt commode celebrans se
 aptet, iuxta tradita in Instructioni-
 bus nouissimis Maximi Cardin. Bor-
 rom. 1. & 2. lib. Ministri sint solliciti,
 & secundum consuetudinem ipsius
 ecclesiæ, & festorum occurrentium
 ornando, vt puritas sit ex omni sui
 parte, cogat per iuris remedia funda-
 tores ad dotem, cap. ficut. de conse.
 eccl. vel alt. ne quid vanum, aut su-

perfitiosum sit positum, nec quis de
 super celebret rebus prophanis, &
 ad sortilegia aptis super impositis,
 aut cum precibus nefarijs, insolitis,
 & inhonestis, vt pluries est auditum,
 & Gril. de sortil. multa refert, sed iux-
 ta Missale nouiter impræssum ex de-
 creto Conc. Trid. & iussu Pij V. Pon-
 21 tif. Max. † Et si quem talia contra-
 ctantem inuenerit grauer puniat.
 26. q. 5 c. si quis episcopum, de quo
 multa dicit idem Grill. de sortil. q. 14
 cum plur. seq. aut si altare non sit cō-
 secratum, nec portatile appositum.
 arg. c. 1. de conse. eccl. vel altar. Na-
 uar. in Man. c. 25. nu. 83. quia poena
 depositionis irrogatur, aut si absq. in-
 dumentis debitis Archid. de consec.
 dist. 1. c. concedimus 23. dist. c. ecclē-
 siastica, ex tertio Conc. Brac. c. 3. &
 dictum est infra c. 23. nu. 14. & c.

DE ALTARIBVS FRACTIS reconsecrandis.

CAP. VIGESIMVMSECVNDVM.

S V M M A R I V M.

1	A ltaria fracta sunt consecranda.	6	Degradatus si celebrat non facit alta-
re execrabile.
2	Altare an possit de loco in locum
portari.	7	Altare an polluat propter ecclesiam
pollutam.
3	Consecratio in altari portatili inest
lapidi.	8	Altare in dubio non presumere conse-
cratum.
4	Episcopus vt ordinabit esse altare por-
tatile.	9	Consecratio altarium ad quem spe-
ctet.
5	Altare propter reliquias remotas con-
secrari debet.		

ET quia in ipsa altarium visita-
tione solet frequentius oc-
currere, quod aliquod ipso-
rum inueniatur lesum, & fra-
ctum, & sine scrupulo nequeat cele-
brari. † Ideo inquirendum est, quod si
sunt fracta, destructa, reconsecrentur
cum solitis ecclesiæ cęremonijs, nec
antea celebrari permittat, quando ta-
men lapis superior est enormiter læ-
sus a coniunctione lapidis inferioris,
vt formam videatur amisisse, vel re-
motus a foramine concauo, vbi reli-
quię positę erant, nō autem, qñ sine
motione principalis altaris, aliquid
additur ad decorem, & ornatum, vel
ē quod ampliatur secundū veriorē
opinionem, licet aliqui nobis contra
dicant doct. in cap. 1. & quod in du-
bijs, de consecr. eccl. vel alt. in cap. si
motum. de consecr. dist. 1. & qñ in cor-
nibus ipsius altaris, in quibus affolet
fieri consecratio, & si dubiū est, an sit
sufficiens lesio, vt reconsecratione in-
digeat, episcopus ipse iudicabit. † Et
si de loco in locum sine lesione po-
test commode portari, reconsecratio
ne non indiget d. c. si motū, sicut de
portatili dictum est supra c. prox. nu.
6. scilicet, quando tabula altaris est
coniuncta stipiti, non autem affixa,
cū mutatio nō dicatur fieri partibus,
sed de toto in totum, & vt totū trās-
fertur, & concludit gl. eod. c. si motū
cum dictis in cap. concedimus, ead.
dist. quia tam diu durat consecratio al-
taris, quam diu manet coniunctio ip-
sius tabulę superioris cum suo stipi-
te. Archid. not. eod. c. si motū, & hoc
clarum quando est altare stabile, nec
mirum videatur, si est dictum por-
tari de loco in locum, cum sic inge-
nium hominis versetur in fabricādo,

vt remouendo viderimus sine lesio-
ne superioris partis fieri. † Sed varie-
tas datur, quando est altare portatile
in quo dicimus consecrationē inesse
lapidi, non tabulę, inde si amouetur
a ligno non eget consecratione secū-
dum aliquos, & sequitur Syl. verb. al-
tare, n. 6. contra dictum Abb. & Ang.
de Clau. & ea ratio verior videtur, cū
altare, vbi tantum sacrificium reponi
& confici debet, nequeat esse aliter,
quam lapideum, ex quo Christus desi-
gnatur, vt supra diximus. c. reuera. de
consecr. dist. 2. & dist. 1. cap. altaria,
causam dicti assignat Armil. eod. ver.
nu. 11. in fine, quod lignum additur,
non quod in eo fiat consecratio, sed
quia commodius repositum, sacer-
dos in lapide reponit calicem, & ho-
stiam, & hoc dictū adde ad Abb. in d.
c. ligneis, aliam rationem assignant
aliqui moderni, quia lapis non pa-
titur per tempus diminutionem, aut
corrosionem, vt consecratio reiteran-
da sit, sed lignum patitur per sui ip-
sius corrosionem, vt per antiquita-
tem per se deuasari videamus. † Et
ex hoc provideat episcopus visitādo,
siue consecrādo hęc altaria portati-
lia, ne lapides sint ita parui, vt nec me-
diam hostiam attingāt, & nihil calicis
tangant, sicuti vidimus in visitatione
multarum ecclesiarū multos lapides,
quorum paruitas, ita exigua erat, vt
quęlibet hostia minor, maior iudica-
retur, & eo modo accommodata, vt in
cōsciētia nō possit iudicari, si vnquā
sacerdos tetigisset: ideo necesse est, p-
uidere, quodlibet ipso- rum lapidū ita
permittere, dū modo integram hostiā
& totū calicē capiat, (licet Syl. eod.
verbo loquatur de medietate) vt fere
in oībus ecclesijs credimus esse pui-
sum,

sum, & nos in Rauellensi ecclesia vna die consecrauimus. xxij. sic ampla, & commoda pro omnibus ecclesiis, ut dominus Scattaretica Salernitanus noster successor in dicta ecclesia, non habuerit necesse in hoc fatigare. (& iterum in hac ecclesia Sarnesi bis. xxx.) illud vero antiquitus erat de paruis lapidibus, quia credebant in lapide, & in ligno inesse consecrationem, quod non est verum, ut diximus. † Et cum reliquiae in altaris consecratione sint ponendae, iuxta dicta cap. prox. nu. 2 sequitur sublatis esse altare execratum, & denuo consecrandum ab episcopo: Archid. in c. placuit, & cap. de fabrica, de consecr. dist. 1. namque ex communi usu ecclesiae videtur de necessitate esse ponendas reliquias in horum altarium consecratione, nec aliter posse celebrari, ut dicit etiam, & bene Sylu. nu. 1. ver. altare autem. vbi refert contrariam opinionem Hug. & Astens. quos sequitur sum. Ang. & supra retulimus c. proximo nu. 3. quamuis extra communem usum, quam seruamus possit praeficiari, ne ob talem causam desisteretur a consecratione altarium, & a celebratione tanti salutaris sacrificii, quia in nullo reperiuntur aut haberi possunt † Nec noua reconciliatione opus est, si degradatus, aut interdictus, siue etiam excoicatus in altari celebrauerit, tex. est expressus Honorii Tertii Sum. Pont. in c. 2. in fi. de sacram. non iter. vbi Abb. qui multa dicit, sed confuse, & contradictionem implicando, cum iure cautum non sit communiter omnes eod verbo non obstat tex lib. 2. Machab. c. 10. quando Iudas Machabaeus recuperata ciuitate templum purgauit, aliudque altare edificauit

vbi de ignitis lapidibus, igne concepto sacrificia obtulit post Biennium, & incensum & lucernas, & panes propositionis posuit, nam ibi fuerat templum totum ab alienigenis pollutum quod est diuersum: nam subdit tex. qua die aut templum ab alienigenis pollutum fuerat, contigit eodem die purificationem fieri, &c. Vnde optime Iudas templum purificauit, quia erat de semine, ex quo salus Hierusalem, & lib. 1. cap. 4. Insuper in eadem materia. † Potest dubitari, an propter ecclesiam pollutam sit altare pollutum. Vt reconsecratio in ipso sit necessaria, & sit distinctio ex mente Abb. in c. proposui sti n. 10. de consecr. eccl. vel altar. quae omnes sequuntur, quod si ecclesia est combusta, seu execrata propter combustos parietes, firmis remanentibus parietibus, non opus est noua consecratione, secus vbi fuit polluta. pollutio enim respicit totum corpus ecclesiae, non quod altaria reconsecrentur, sed non possit celebrari in ipsis ante reconciliationem: cum enim altare, sit intra ecclesiam, participat de ipsa ecclesia. Vnde defertur ei ad remouendum scandalum, & denotandum quod tota ecclesia indiget, ut reconcilietur, quod fit per sanguinis effusionem ibidem factam, propter delictum, ex homicidio, etiam sine sanguinis effusione, & propter seminis emissionem, ut alibi est dictum. † de alio item contigit dubitari saepius in ipsa visitatione. An altare sit consecratum non apparentibus signis consecrationis, neque scripturis: licet multi dicant esse praesumendum, tamen reuera consecrandum est, de consecr. dist. 1. sollempnitates, & c. ecclesiae, sicuti in facto scripsimus pro ecclesia vna principali

epicali, vbi altare maius nullum monstrabat signum consecrationis: nec suffragabatur magnitudo ecclesie, & ciuitatis, quia non factum, non posunt ex hoc facere factum, consecratio consistit in facto, quod vt sit probatione opus est, argum. l. in bello. §. facta. ff. de capitu. Consecrare autem altare non ad omnes spectat, sed ad episcopos tantum, quia id est respectu ordinis, non iurisdictionis, ideo committi non potest, nisi alteri episcopo, iuxta not. inc. aqua, de consec. eccl. vel alt. & ibi Abb. & alij, tamquam de dependentibus ab ordine episcopali, quae enim sunt ordinis, non nisi episcopo committuntur, & tex. eiusd. c. aqua. est notabilis ad dictum verbum, ad cuius declarationem, & ornatum multa dicit Couar. lib. 3. var. resolut. cap. 20. num. 3. Ioan. de selu. in saepius citato trac. de benef. 1. part. §. 5. nu. 151. licet capitulum, vel alius inferior possit requirere episcopum

similia suo ordini facere, cum sola autoritas iurisdictionis in loco desit. gl. per simile not. tex. de offic. ordin. cap. quod sedem, de quo meminit, ibidem Couar. nu. 3. cum sine licentia ordinarij loci, aliter pontificalia extra suam iurisdictionem exercere non possit, etiam nec calices aut corporalia benedicere, sess. 6. Conc. Triden. de reform. c. 5. quem tex. posterioris semper notare ad vnum continuu euenire visum, ad quod pauci aduertunt, & multi incurrunt, & in personas tantu eidem ordinario loci subiectas, a quo habita est licentia, ad quod dubium soluendum multas declarationes ponit, episcopus Vulteri. lib. 4. c. 21. de irregular. fol. 356. pro quo facit tex. ipsius Conc. licet ipse non alleget in propria materia, qua scribit, sess. 7. de reform. cap. 11. incip. facultates. vide vtrumq; text. & c. quando littere dimissionis clarius expriment potestatem.

DE REBUS IN ECCLESIA NECESSARIIS, & Benedictione Pontificali in eis adhibenda.

CAP. VIGESIMVM TERTIVM.

§. I. V. M. M. A. R. I. V. M.

- 1 **T**EMPLVM Dei, quod est. Ecclesia ad cultu diuini multa sunt necessaria. nu. eod. & nu. 9.
- 2 **O**rnamenta ecclesiastica non debent a laicis contractari. Habitum religionis deferens a possit cogi religionem ingredi. nu. eo.
- 3 **L**ibri debent esse in ecclesia pro institutione sacerdotum, & qui. Summa Martini Doctoris Nauarri
- 4 **C**alices cum patenis requiruntur in ecclesia.
- 5 **C**alices de qua materia esse debent.
- 6 **C**alix in scriptura quid significat.
- 7 **C**alix in scriptura quid significat.

K Sacer